

Eestimaa loodusmaastikust ei tohi saada sõjanduse ohvrit – kaitsetööstuspark tuleb rajada tööstuspiirkonda!

Seisame ühiselt selle eest, et sõjatööstust ja pommiladu ei rajataks olulise bioloogilise tähtsusega **VESIKONNA** alale, **ROHEVÕRGUSTIKU TUUMALALE**, **NATURA** elupaikade vahetusse lähedusse ja **LÕHELISTE** kudemisjõe kaldale Ermistu, Tõstamaa ja Audru piirkonda Pärnumaal.

Miks on see oluline igale Eesti inimesele?

Rohevõrgustik ei ole ainult "looduse asi" – see on **elukindlustus inimestele**, sest rohevõrgustiku tuumalad

- tagavad **puhta õhu ja vee**;
- hoiavad ära üleujutusi ja kuumalaineid, **tasakaalustades kliimat** ja pakkudes varju;
- toetavad **tolmeldajaid**, ilma kellelta pole toitu;
- on **vaikuse, rahu ja taastumise paigad** – nii füüsilisele kui vaimsele tervisele.

Miks ei sobi kaitsetööstusparki rajamine tuumalale?

- See **killustab looduslikud kooslused**, katkestades liikide liikumis- ja levikuteed.
- **Elupaikade kadu ja müra** hävitavad haruldased ja kaitsealused liigid.
- See nõrgestab **Eesti looduskaitse süsteemi tervikuna**.
- See tekitab pöördumatut kahju **inimeste elukeskkonnale ja looduslikele ökosüsteemidele**.

Rohevõrgustik on looduse elutähtis tugisüsteem, mis ühendab metsad, niidud, sood ja teised loodus- ja poollooduslikud alad ühtseks tervikuks. Selle eesmärk on tagada

- liikide **elupaikade**, sealhulgas rände- ja sigimispaikade **säilimine**;
- **ökosüsteemide** jätkusuutlik toimimine;
- ökoloogiliste hüvede, nagu **puhas õhk, vesi, tolmeldamine ja looduslik kliimaregulatsioon**, olemasolu ka tulevikus.

Rohevõrgustiku keskmes on **tuumalad** – kõige väärtuslikumad looduslikud alad, mis tagavad liikide ellujäämise, ökosüsteemide toimimise ja inimeste elutähtsad hüved. Nende kahjustamine tähendab kogu võrgustiku toimimise nõrgenemist.

Tuumalade hävitamine tähendab, et inimesed kaotavad

- looduslikud puhvrid looduskatastroofide vastu;
- eluks esmaolulised looduslikud ressursid, mis on siiani olnud tasuta ja iseenesestmõistetavad: **puhas vesi, õhk, võimalus ise kasvatada põllumajandussaadusi**;
- võimaluse veeta aega terves ja mitmekesises keskkonnas;
- loomuliku tervisliku keskkonna.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande (KSH) lisades 1, 2 ja 3 ([loomastiku](#) (1), [linnustiku](#) (2) ja [taimestiku](#) (3)) uuringud – olgugi et need on tehtud kohapeal käimata) jõutakse järeldusele, et kõnealune **Pärnu 1 ala on kaitsetööstusparki rajamiseks rohevõrgu sidususe ja liikide elupaikade seisukohast pigem vähe sobiv** (4). Samuti on Tartu Ülikooli professor, bioloog Kalevi Kull oma [arvamusloos](#) (5) tõdenud:

"Ent juba oma paaritunnisel jalutuskäigul leidsin rea kauneid kaitsealuseid liike, kelle kohta uuring ütleb, et neid seal pole. Sest välitöid ehk koha peal käimist need uuringud ette ei näinud. Aruande väide, et "Pärnu 1 eelvalikualal ega läheduses kaitstavate loomaliikide leiukohti ega nende kaitsega seotud objekte ei leidu" on lihtsalt **vale**." "Alal peatuvad ja toituvad sookured, rohkelt on kullilisi, erakordselt rikas on liblikate fauna. Lühidalt – selliseid pärismaiste looduslike kooslustega paiku peaks väga hoidma. Kuna tegu on ühtlasi Pärnu rohevõrgustiku alaga, siis pigem peaks piirkonda pidama võimalikuks kaitsealaks. See oli nõukogude aja mentaliteet, et just sellistesse rikkumata loodusega kohtadesse sõjaväerajatisi teha. Sellist halba kommet ei tohi jätkata."

Eestimaa loodus ei ole lõputu ressurss, mida järjepidevalt hävitada – see on meie kõigi **ühine kodu ja elu alus**. **Aitame koos tagada, et looduslik puhas elukeskkond jääb alles ka tulevastele põlvetele!**

Avaliku info kohaselt oleks planeeritava laskemoona, lahingumoona, lõhkematerjali ning lõhkeaine tootmisega tegeleva kaitsetööstusparki peamine väärtus suunatud eeskätt **ettevõtjatele**. Siinkohal peab laskemoona tootmine Eestis "toimima turumajanduslikel alustel ning olema **ekspordile suunatud**, sest Eesti enda vajadus jääb piiratuks". (6)

Kaasnevad riskid

Kaitsetööstuspargis tegutseva sõjatööstuse rajamisega kaasneks seni avalikustatud info alusel aastas ca **50 tonni lõhkeaine jääkide avapõletamine** lageda taeva all, mille tagajärjel satuks õhku ca **5,5 tonni erinevaid kemikaale**.

RDXi (heksogeen) ja **TNT** (trinitrotolueen) põlemisproduktid on tugevalt toksilised ja kantserogeensed, eriti mittetäielikul põlemisel. Põlemisel eraldub mitmesuguseid ohtlikke ühendeid, sealhulgas nitroühendeid, lämmastikoksiide, süsinikmonooksiidi, samuti dioksiine ja furaane.

Keemiareostusega võivad inimestel kaasneda erinevad haigused (bronhiit, kesknärvisüsteemi kahjustused, lootekahjustused ja arenguhäired lastel, maksa- ja neerukahjustused, oluliselt kõrgenenud vähi haigestumise risk jt).

RDXi lagunemisel tekivad ühendid, mis ärritavad hingamisteid, suurendavad kopsuhaiguste riski, kahjustavad limaskesti ning omavad kantserogeenset toimet. Need ühendid on keskkonnas **väga püsivad**.

TNT lagunemisel vabanevad ained, mis on toksilised maksale ja verele, põhjustavad hingamiselundite ärritust ning on samuti kantserogeensed.

Keemiatööstusega satub õhku ja põhjavette

- **lämmastikdioksiidi** ca 20 tonni aastas;
- **atsetooni** ca 4 tonni aastas;
- lisanduvad **õnnetuste** käigus keskkonda sattuvad keemiatööstuse **äkkheitmed (plii, elavhõbe, arseen jt)**, mida tuleb keemiatööstuse puhul sageli ette!

Aastas hakkab toimuma **üle 800 plahvatuse**, mille **müra** mõju raadius plahvatuskohast ulatub üle 4 km ja vibratsioon üle 5 km. Kuuldavus saab olema Pärnu keskuslinnani!

Planeeritud kaitse- ja keemiatööstusega kaasneks võimalik üle-eestiliselt hinnatud **Ermistu järve valgala ja Männiku jõe reostus**, mille mõju võib ulatuda kogu **Pärnu lahe vesikonnale**. Ermistu vesikonna ravimuda on tuntud ökoloogiliselt puhta põhjavee tõttu. Ermistu muda on rikkalike mikroelementidega, orgaanilisi happeid ja teisi bioaktiivseid aineid sisaldav ravimuda. Samas puudub seal patogeenne mikrofloora ning keemiline ja radioaktiivne reostus. Männiku jõgi on kaitse all olev lõheliste kudemispaik. Lõhelised vajavad kudemiseks puhast hapnikurikast vett.

Kaardid:

<https://jumpshare.com/share/nzic2AYTg1ZpCDOccS8i>

Viited:

- (1) https://kaitseministeerium.ee/sites/default/files/Planeeringud/Kaitsetoostus_2025/Riigieriplaneering/lisa_1_loomastiku_uuring.pdf
- (2) https://kaitseministeerium.ee/sites/default/files/Planeeringud/Kaitsetoostus_2025/Riigieriplaneering/lisa_2_linnustiku_uuring.pdf
- (3) https://kaitseministeerium.ee/sites/default/files/Planeeringud/Kaitsetoostus_2025/Riigieriplaneering/lisa_3_taimestiku_uuring.pdf
- (4) <https://jumpshare.com/share/aGKLc5Ao4GhxncO87HH>
- (5) <https://arvamus.postimees.ee/8295334/kalevi-kull-kaitsetoostusrajatis-koige-loodusrikkamasse-kohta>
- (6) "[Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneering ja mõjude hindamine, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine. Asukoha eelvalik ja mõjude hindamise, sh keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne.](#)" Tallinn–Tartu 2025. Töö nr 24004951 | 04.06.2025. Lk 9.

Teeme Riigikogule järgmised ettepanekud:

1. Rajada kaitsetööstuspark ja kaitseväge varustusladu piirkonda, millel oleks loodusele ja inimeste elukeskkonnale väiksem mõju ehk siis endistesse või praegustesse tööstuspiirkondadesse.
2. Kuhu tahes planeeritavas kaitsetööstuspargis tuleb avapõletamine asendada kinnise põletamisega.

Allkirjasta, kui soovid hoida Eesti loodust ja inimesi ning meie laste tervet tulevikku!